

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

ΚΥΚΛΟΣ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΡΑΤΟΥΣ – ΠΟΛΙΤΗ

ΣΥΝΟΨΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

Θέμα: Επιβάρυνση δημοτών για αγορά και τοποθέτηση κάδου απορριμμάτων

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Καλλιόπη Σπανού

Ειδικοί Επιστήμονες: Αγγελική Πανοπούλου, Μάριος Πρωτοπαπάς

Αθήνα, Οκτώβριος 2008

A. Ιστορικό Υπόθεσης

Πολίτες προσέφυγαν στον Συνήγορο του Πολίτη με την υπ' αρ. πρωτ. 9314/8.6.2005 αναφορά με την οποία ζητούσαν τη μεσολάβηση της Αρχής, διαμαρτυρούμενοι για την υποχρέωση καταβολής ποσού αγοράς και τοποθέτησης κάδων απορριμμάτων από το Δήμο Ηλιούπολης.

Συγκεκριμένα, οι κ.κ. ***, σύμφωνα με την αναφορά, το έτος 2005 κατασκεύασαν στην Ηλιούπολη μια οικοδομή τεσσάρων διαμερισμάτων. Στην κατασκευαστική φάση του σκυροδέματος, εξήτησαν από την ΔΕΗ τη χορήγηση εργοταξιακού ρεύματος. Στα δικαιολογητικά που ζητήθηκαν από την ΔΕΗ για την παροχή περιλαμβανόταν και η βεβαίωση μη οφειλής ΤΑΠ από τον Δήμο. Κατά την επίσκεψή τους στις αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου πληροφορήθηκαν ότι για να λάβουν την εν λόγω βεβαίωση πρέπει να καταβάλουν 352 ευρώ, την αξία δηλαδή ενός κάδου απορριμμάτων. Παρά τις αντιρρήσεις τους τελικά οι κ.κ.*** αναγκάστηκαν, προκειμένου να λάβουν την βεβαίωση μη οφειλής ΤΑΠ, να καταβάλουν 352 ευρώ στην ταμειακή υπηρεσία του Δήμου και να αγοράσουν κάδο απορριμμάτων. Στη συνέχεια, οι κ.κ.*** κατέθεσαν την υπ' αρ. πρωτ. 9314/8.6.2005 αναφορά προς το Συνήγορο του Πολίτη διαμαρτυρούμενοι για την υποχρέωση των πολιτών στην καταβολή ποσού αγοράς και τοποθέτησης κάδων απορριμμάτων από τον Δήμο Ηλιούπολης προκειμένου να λάβουν τη σχετική βεβαίωση για ηλεκτροφωτισμό.

B. Το πρόβλημα - Η άποψη του Συνηγόρου του Πολίτη

Κατά την διερεύνηση της υπόθεσης, το πρόβλημα εντοπίστηκε στην παρ. 3 του άρθρου 8 της υπ' αρ. 519/2004 Απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ηλιούπολης η οποία αφορούσε στον Κανονισμό Καθαριότητας του Δήμου. Σύμφωνα με την ανωτέρω απόφαση, *«Οι ιδιοκτήτες νεοαναγειρόμενων πολυκατοικιών τεσσάρων ή περισσότερων διαμερισμάτων συμπεριλαμβανομένων στον αριθμό αυτό και των κατασκευαζόμενων καταστημάτων, έχουν την υποχρέωση σε συνεννόηση με την υπηρεσία καθαριότητας, να κατασκευάζουν επί του πεζοδρομίου την απαραίτητη εσοχή και να τοποθετούν έναν κάδο απορριμμάτων των ίδιων προδιαγραφών με τους τοποθετούμενους από το Δήμο. Την υποχρέωση αυτή την έχουν και οι ιδιοκτήτες που πραγματοποιούν προσθήκες άνω των δύο διαμερισμάτων ή καταστημάτων, εφόσον προκύπτει ότι οι υπάρχοντες κάδοι δεν επαρκούν. Η Υπηρεσία Δημοτικών Προσόδων θα χορηγεί βεβαίωση ηλεκτροφωτισμού, ακόμη και εργοταξιακού του ακινήτου, κατόπιν έγγραφης βεβαίωσης του Αντιδημάρχου Περιβάλλοντος και Καθαριότητας της Πόλης, ότι έγινε η εσοχή και τοποθετήθηκε ο κάδος απορριμμάτων»*. Η απόφαση δε αυτή είχε αποσταλεί με το υπ' αρ. 38239/31.12.2004 έγγραφο του ανωτέρω Δήμου για έλεγχο νομιμότητας προς την Περιφέρεια Αττικής. Επιπλέον, στα επισυναπτόμενα έγγραφα είχε κατατεθεί διπλότυπο είσπραξης του Δήμου Ηλιούπολης που αφορούσε στην αγορά κάδου απορριμμάτων από τους πολίτες στην τιμή των 352 ευρώ.

Ο Συνήγορος του Πολίτη, απέστειλε οκτώ (8) έγγραφα προς τον Δήμαρχο Ηλιούπολης και την Περιφέρεια Αττικής, πραγματοποίησε μία (1) συνάντηση με την Δ/ντρια της Περιφέρειας, και δύο (2) συναντήσεις με τον αρμόδιο Αντιδήμαρχο του αναφερόμενου Δήμου, εκθέτοντας την άποψη της Αρχής βάσει του άρθρου 24 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (Π.Δ. 410/95), του άρθρου 17 του Ν. 1080/80 και του άρθρου 25 του Ν. 1828/89 ότι αγορά κάδων απορριμμάτων από τους δημότες δεν είναι σύνηθες και αντιβαίνει τις σχετικές διατάξεις, εφόσον η καθαριότητα / αποκομιδή των απορριμμάτων είναι αποκλειστική υποχρέωση του Δήμου, καθώς για το σκοπό αυτό καταβάλλονται από τους πολίτες τα σχετικά ανταποδοτικά τέλη.

Συγκεκριμένα, επισημάνθηκε ότι το τέλος καθαριότητας έχει ανταποδοτικό χαρακτήρα, δεδομένου ότι στους υπόχρεους για την καταβολή του ο δήμος ή η κοινότητα προσφέρει ειδική και συγκεκριμένη αντιπαροχή: την υπηρεσία καθαριότητας και αποκομιδής των απορριμμάτων. Ειδικότερα, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 24 του παλαιού Δ.Κ.Κ.. «*Στην αρμοδιότητα των δήμων και κοινοτήτων ανήκουν ιδίως: ... γ) η καθαριότητα και η διαχείριση απορριμμάτων*» (σχετικό άρθρο 75 παρ. β περ. 4 του νέου Δ.Κ.Κ. του Ν. 3463/2006). Επίσης, κατά το άρθρο 17 του Ν. 1080/80 και το άρθρο 25 του Ν. 1828/89, τα τέλη καθαριότητας – φωτισμού είναι ανταποδοτικού χαρακτήρα και πρέπει να καλύπτουν υποχρεωτικά όλες γενικά τις δαπάνες διεξαγωγής, λειτουργίας και βελτίωσης της αντίστοιχης υπηρεσίας (αποδοχές, εξοπλισμός, συντήρηση και επισκευές κλπ). Το ύψος δε του τέλους καθαριότητας, πρέπει να είναι ανάλογο του κόστους παροχής της αντίστοιχης υπηρεσίας και να προσδιορίζεται αντικειμενικά με κριτήριο το βαθμό χρήσεως της υπηρεσίας από κάθε κατηγορία υπόχρεων. Η εν λόγω απόφαση του Δήμου Ηλιούπολης, όπως έχει ήδη αναφερθεί, είχε αποσταλεί με το υπ' αρ. 38239/31.12.2004 έγγραφο του Δήμου για έλεγχο νομιμότητας προς την Περιφέρεια Αττικής.

Η Περιφέρεια Αττικής μετά την αποστολή δύο (2) εγγράφων του Συνηγόρου του Πολίτη και μίας (1) συνάντησης με την Δ/ντρια, συνεργάστηκε με την Αρχή και απέστειλε συνολικά (5) έγγραφα προς τον Δήμο Ηλιούπολης ζητώντας την αποκατάσταση της νομιμότητας, επαναλαμβάνοντας ότι δεν είναι νόμω επιτρεπτή η αγορά κάδων απορριμμάτων εκ μέρους των δημοτών, δεδομένου ότι η καθαριότητα και η διαχείριση των απορριμμάτων είναι αποκλειστική υποχρέωση του Δήμου υπέρ της οποίας επιβάλλονται τα ανταποδοτικά τέλη καθαριότητας – φωτισμού.

Γ. Αποτελέσματα ενεργειών – Διοικητική Ανταπόκριση

Η νέα αιρετή αρχή του Δήμου Ηλιούπολης, μετά την πραγματοποίηση δύο (2) συναντήσεων με τους χειριστές της υπόθεσης, αποδέχθηκε τελικώς την άποψη του Συνηγόρου του Πολίτη και τροποποίησε την παρ. 3 του άρθρου 8 του Κανονισμού Καθαριότητας με την υπ' αρ. 534/2007 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία ελέγχθηκε για τη νομιμότητά της με την με την υπ' αρ. 43847/2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής. Στην νέα απόφαση του το Δημοτικό Συμβούλιο κατάργησε την υποχρέωση των πολιτών για την καταβολή του ποσού αγοράς και τοποθέτησης κάδων απορριμμάτων, η οποία είχε προκύψει με την υπ' αρ. 519/2004 απόφαση του Δημοτικού συμβουλίου του Δήμου. Επιπλέον, ο Δήμος Ηλιούπολης με την υπ' αρ. 257/2008 απόφασή του επέστρεψε ως αχρεωστήτως καταβληθέν το ποσό των 352 ευρώ στους δημότες το οποίο είχε καταβληθεί για αγορά κάδου απορριμμάτων.